

นิพนธ์ต้นฉบับ

การประเมินหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ของเหล่าทหารแพทย์ กองพันเสนารักษ์ที่ 8

อัศพล มลอา¹ ปราณี อ่อนศรี² และ นิธิไชย บุญไชย¹

¹กองพันเสนารักษ์ที่ 8 ²วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

บทคัดย่อ

ความเป็นมา กองพันเสนารักษ์ที่ 8 รับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการของเหล่าทหารแพทย์ และได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเพื่อศักยภาพให้กับพลทหารกองประจำการ และเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน จึงได้นำหลักสูตร ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responder) มาจัดการเรียนการสอน ใช้เวลาในการศึกษาจำนวน 354 ชั่วโมง ระยะเวลา 8 สัปดาห์ เพื่อให้พลทหารกองประจำการได้รับการรับรองจากสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน สามารถปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของแพทย์ และพยาบาลในการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บนอกโรงพยาบาล และได้เล็งเห็นถึงความก้าวหน้าในอนาคตเมื่อพลทหารปลดออกจากกรมกอง สามารถปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการแพทย์ฉุกเฉินได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงควรมีการประเมินหลักสูตร เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน **วัตถุประสงค์** เพื่อประเมินหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ของเหล่าทหารแพทย์ กองพันเสนารักษ์ที่ 8 ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการดำเนินการจัดอบรม และด้านผลผลิตจากการจัดอบรม **วิธีการ** มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 42 คน ตอบแบบสอบถามประเมินหลักสูตรแบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีระดับความเชื่อมั่น .90 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **ผลการศึกษา** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพลทหาร เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100 อายุระหว่าง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 ปัจจัยนำเข้าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านผู้เข้ารับการอบรมพบว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้อบรมในครั้งนี้ ($\bar{x} = 4.26$) ด้านวิทยากรพบว่า มีบุคลิกภาพที่ดี น่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 4.44$) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรูพบว่า สื่อ สไลด์ทัศนูปกรณ์ มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.30$) สำหรับกระบวนการจัดอบรมพบว่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$) สำหรับผลผลิตจากการอบรมพบว่า ความรู้ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การฝึกแปล และการลำเลียงผู้ป่วย ($\bar{x} = 4.49$) การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.40$) การพยาบาลทั่วไป การฝึกปัจจุบันพยาบาล และระบบการแพทย์ฉุกเฉิน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.35$) **สรุป** การประเมินหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับดี การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ผู้เข้ารับการอบรมให้ความคิดเห็นว่า เป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากมาจากความรู้ และการปฏิบัติที่ได้นอกจากการดูแลผู้ป่วยในสนามแล้ว ยังมีความรู้ความสามารถที่จะให้การดูแลผู้ป่วยทั่วไปเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินได้อีก เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ผ่านการรับรองของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน เพราะเมื่อผ่านหลักสูตรนี้พลทหารจะมีความสามารถ ในการเข้าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บอย่างมั่นใจ และมีประสิทธิภาพทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ และเห็นควรให้มีการจัดหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นในรุ่นต่อไป

คำสำคัญ: ● การประเมินหลักสูตร ● พลทหารกองประจำการ ● การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ ● ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น

เวชสารแพทย์ทหารบก 2560;70:11-20.

ได้รับต้นฉบับเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2559 ได้ตีพิมพ์เมื่อ 4 มกราคม 2560

ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ ร.อ.อัศพล มลอา กองร้อยเสนารักษ์ที่ 1 กองพันเสนารักษ์ที่ 8 กองพลทหารม้าที่ 1 ถนนสระบุรี-หล่มสัก, ตำบลสะเตียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จ.เพชรบูรณ์ 67000

เวชสารแพทย์ทหารบก ปีที่ 70 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2560

Original Article

An Evaluation of Regular Duty Training and Emergency First Responder Program for Privates Stationed at the 8th Medical Battalion

Akkhaphon Mon-Ar¹, Pranee Onsri² and Nithichai Boonchai¹

¹8th Medical Battalion; ²Royal Thai Army Nursing College

Abstract:

Background: The 8th Medical Battalion is responsible for providing regular duty training for active duty privates stationed at the battalion and realizes the importance of the potential reinforcement operational empowerment, and capability improvement. Therefore, the Emergency First Responder Program has been used to train the privates. The program lasts 354 hours (8 week). After the program completion, the privates will be given a certificate approved by the National Institute of Emergency and will be capable to help the injured and emergency patients in pre-hospital settings under supervision of doctors and nurses when they are discharged from the military. The course needs to be continuously evaluated for ongoing improvement to address the needs of the changing society. **Objective:** This study aimed to evaluate input, process and output of the regular duty training and Emergency First Responder Program. **Methods:** There were 42 participants asked to rate their opinion on the course using five point Likert scale in the questionnaires (reliability = .90). The collected data were analyzed using mean and standard deviation. **Results:** The results showed that all participants (100%) were male, aged 20-25 years. For the inputs, appropriateness of the teaching content had the highest mean ($\bar{x} = 4.26$). In the lecturer aspect, the highest mean was the lectures' personality ($\bar{x} = 4.44$). For learning support resources, audiovisual media were found appropriate ($\bar{x} = 4.30$). In terms of process, encouraging students to practice skills had the highest mean ($\bar{x} = 4.42$). In relation to the output, the top -3 knowledge gained include: 1) use of a stretcher patient transfer ($\bar{x} = 4.49$), 2) basic life support ($\bar{x} = 4.40$) and 3) general care, emergency medical practice and emergency medical service system which had the same average score ($\bar{x} = 4.35$) respectively. **Conclusion:** The overall course evaluation was in satisfied level. The participants commented that the course is very useful, because the knowledge and practice can be applied to provide patient care not only in the battlefield, but also in any emergency incidents. When the soldier completed the course, they competencies to confidently help patients and enhance optimal functioning at full capability. It is recommended that this program should be continued for other privates in the future.

Keywords: ● Evaluation ● Regular duty training ● Private ● Emergency first responder program

RTA Med J 2017;70:11-20.

บทนำ

ในปัจจุบันสถานการณ์ความไม่สงบได้เกิดขึ้น ทำให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตของกำลังพลเป็นจำนวนมาก และการก่อความไม่สงบมักมาในรูปแบบใหม่ ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน สถานการณ์ความไม่สงบของประเทศไทย เห็นได้จาก การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในหน่วยงานสายแพทย์ที่ต้องให้การดูแลผู้ป่วยเจ็บในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ และการรักษาที่เหมาะสม ให้กับบุคลากรทางสายแพทย์¹ ซึ่งในปัจจุบันทหารทุกนายที่ปฏิบัติหน้าที่ จำเป็นจะต้องมีความรู้ในการดูแลรักษา และการปฐมพยาบาลตนเองได้ รวมถึงการช่วยเหลือดูแลเพื่อนทหารที่ร่วมปฏิบัติหน้าที่ เพื่อลดการสูญเสียชีวิตของกำลังพล และเพิ่มโอกาสรอดชีวิตของกำลังพลที่ได้รับบาดเจ็บที่สามารถป้องกันได้ เช่น ปัญหาการเสียชีวิต ปัญหาเกี่ยวกับทางเดินหายใจ และการหายใจ เป็นต้น

กองพันเสนารักษ์ที่ 8 เป็นหน่วยขึ้นตรงของ กองพลทหารม้าที่ 1 มีหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยเจ็บในสนาม เมื่อมีเหตุการณ์รบเกิดขึ้น เป็นหน่วยสนับสนุนการช่วยรบ นอกจากนี้ได้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการของเหล่าทหารแพทย์ เป็นหลักสูตรที่ทำการฝึกเบื้องต้นเฉพาะเหล่าแพทย์ เพื่อให้พลทหารกองประจำการเหล่าแพทย์ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเบื้องต้นทั่วไปสำหรับพลทหารกองประจำการทุกเหล่ามาแล้ว โดยใช้เวลาศึกษาจำนวน 354 ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาหลัก ได้แก่ กายวิภาคและสรีรศาสตร์ การพยาบาลทั่วไป ปัจจุบันพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพและเวชกรรมป้องกัน วิชารอง ได้แก่ เกสัชวิทยา การจัดหน่วยรักษาพยาบาลในกองทัพบก การส่งกำลังและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายแพทย์ และทะเบียนการแพทย์ วิชาประกอบ ได้แก่ อนุสัญญาเจนีวา สงครามเคมีรังสีชีวและนิวเคลียร์ และ การฝึก ได้แก่ การฝึกเปลและการลำเลียงผู้ป่วย ปัจจุบันพยาบาล การใช้เต็นท์ การฝึกภาคสนามและการพักแรม ซึ่งมีความมุ่งหมายในการฝึกอบรม เพื่อให้พลทหารกองประจำการเหล่าทหารแพทย์มีความรู้พื้นฐานขั้นต้นเฉพาะเหล่าทหารแพทย์ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่พลพยาบาล ตามขอบเขตที่กำหนดในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพและการเวชกรรมป้องกันสำหรับตนเอง และสามารถแนะนำผู้อื่นได้ การใช้ยาสามัญทั่วไปโดยมิให้เกิดอันตราย การมีคุณธรรม จริยธรรม การปัจจุบันพยาบาลขั้นต้น สำหรับตนเองและผู้อื่น การดูแลและลำเลียงผู้ป่วยเจ็บได้อย่างถูกวิธีและปลอดภัย² สำหรับการจัดหลักสูตรที่กล่าว

มาข้างต้น กองพันเสนารักษ์ที่ 8 รับผิดชอบการฝึกตั้งแต่ปี 2540 จนถึงปัจจุบัน ใน 1 ปี มีการจัดการฝึกอบรม 2 ครั้ง โดยจัดอบรมให้กับพลทหารกองประจำการในหน่วยเอง และรับจากหน่วยอื่นๆ ภายในค่ายพ่อนพูนผาเมือง

ในการจัดหลักสูตรในครั้งนี้ กองพันเสนารักษ์ที่ 8 รับผิดชอบหลักสูตร ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน ไม่ใช่เพียงแต่ให้การดูแลผู้ป่วยเจ็บในสนามเท่านั้น การเจ็บป่วยฉุกเฉินนับได้ว่าเป็นภาวะวิกฤตทางสุขภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าเกิดขึ้นแล้วไม่สามารถรับการช่วยเหลือด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และในเวลาที่รวดเร็ว ก็อาจทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต หรือก่อให้เกิดความพิการตามมาได้ การจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉินให้มีความครอบคลุมทุกพื้นที่ และประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็ว นับว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่จะเป็นการช่วยลดการสูญเสียดังกล่าวได้ แต่ในขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติการที่ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเหล่านั้น ก็ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในการดูแลด้วย จึงได้เพิ่มการจัดอบรมหลักสูตร ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responder) ให้กับพลทหารกองประจำการ โดยร่วมมือกับ โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ ที่ได้รับการรับรองจากสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินมาเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responder) ใช้เวลาในการศึกษาจำนวน 40 ชั่วโมง ประกอบด้วยการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และ ปฏิบัติเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งในทางปฏิบัติ ส่วนใหญ่ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น จะเป็นชุดปฏิบัติการชุดแรกที่ไปถึง ณ จุดเกิดเหตุ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเหล่านี้ให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติมากขึ้น⁶

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการของเหล่าทหารแพทย์ครั้งนี้ กองพันเสนารักษ์ที่ 8 ได้เห็นถึงความสำคัญในการเพื่อศักยภาพให้กับพลทหารกองประจำการ และเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน จึงได้นำหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responder) มาผนวกรวมกันจัดการเรียนการสอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้เวลา 354 ชั่วโมง ระยะเวลา 8 สัปดาห์ ตามระเบียบของกองทัพบก เพื่อให้พลทหารกองประจำการได้รับการรับรองจากสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน สามารถปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของแพทย์และพยาบาลในการช่วยเหลือผู้ป่วยเจ็บนอกโรงพยาบาล และได้เล็งเห็นถึงความก้าวหน้าในอนาคต เมื่อพลทหารปลดออกจากกรมกอง สามารถ

ไปปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการแพทย์ฉุกเฉินได้ จากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาพลทหารกองประจำการให้มีขีดความสามารถในการดูแลผู้ป่วยเจ็บ ทั้งในสนามรบ และการดูแลผู้ป่วยเจ็บทั่วไปได้ กองพันเสนารักษ์ที่ 8 เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหลักสูตร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เข้ารับการอบรมต่อไป และที่ผ่านมายังไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรนี้มาก่อน จากที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้ทำการวิจัยเชิงประเมิน โดยการประเมินหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรม วิทยากร สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านดำเนินการจัดอบรม (Process) และด้านผลผลิตจากการจัดอบรม (Output)

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ของเหล่าทหารแพทย์ กองพันเสนารักษ์ที่ 8 ในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านดำเนินการจัดอบรม (Process) และด้านผลผลิตจากการจัดอบรม (Output)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการประเมินเชิงระบบ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านดำเนินการจัดอบรม (Process) และด้านผลผลิตจากการจัดอบรม (Output)

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาในกลุ่มพลทหารกองประจำการที่ศึกษาในหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ ของเหล่าทหารแพทย์ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านดำเนินการจัดอบรม (Process) และด้านผลผลิตจากการจัดอบรม (Output)

วัสดุและวิธีการ

ประชากร

พลทหารกองประจำการ เพศชาย ที่ศึกษาในหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการของเหล่าทหารแพทย์

กลุ่มตัวอย่าง

คัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ พลทหารกองประจำการ ที่ศึกษาในหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ ของเหล่า

ทหารแพทย์ กองพันเสนารักษ์ที่ 8 ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ถึง 26 กันยายน 2559 จำนวน 42 คน (ไม่ได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง)

โครงสร้างหลักสูตร

กองพันเสนารักษ์ที่ 8 ได้ทำการปรับหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ ของเหล่าทหารแพทย์ โดยเพิ่มหลักสูตร ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นผนวกรวมเข้าไปในหลักสูตร ซึ่งใช้ระยะเวลาทั้งหมด 354 ชั่วโมง ใช้ระยะเวลาศึกษา 8 สัปดาห์ การอบรมวิชาการใช้เวลา 08.00 -17.00 น. สัปดาห์แรกของการอบรม หน่วยได้ใช้หลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นมาจัดการอบรม ใช้ระยะเวลา 40 ชั่วโมง และ 314 ชั่วโมง เป็นการเรียนการสอนในหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการของเหล่าทหารแพทย์ จัดการฝึกอบรมวิชาหลักใช้เวลา 144 ชั่วโมง วิชารองใช้เวลา 24 ชั่วโมง วิชาประกอบใช้เวลา 18 ชั่วโมง วิชาการฝึกใช้เวลา 136 ชั่วโมง การตรวจสอบ 32 ชั่วโมง รวม 354 ชั่วโมง เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามระเบียบการฝึกของกองทัพบก หน่วยได้ลดทอนเวลาในส่วนวิชาหลัก วิชาการฝึก และการตรวจสอบลงในรายวิชาที่ไม่มีคะแนนออก ซึ่งวิชาหลักได้ลดทอน วิชาการส่งเสริมสุขภาพและเวชกรรมป้องกัน 72 ชั่วโมง เหลือ 60 ชั่วโมง วิชาการฝึกและการตรวจสอบ ได้แก่ การฝึกภาคสนาม และการพักแรม 16 ชั่วโมงเหลือ 8 ชั่วโมง การอบรม 16 ชั่วโมงเหลือ 8 ชั่วโมง การสอบ 16 ชั่วโมงเหลือ 10 ชั่วโมง และเวลาผู้บังคับบัญชา 12 ชั่วโมงเหลือ 6 ชั่วโมง รวมจำนวน 40 ชั่วโมง ดังนั้นในการจัดหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการของเหล่าทหารแพทย์ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ยังคงเป็นไปตามระเบียบการฝึกของกองทัพบกจำนวน 354 ชั่วโมง ใช้ระยะเวลาศึกษา 8 สัปดาห์

เครื่องมือในการวิจัย

คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นเองตามกรอบการประเมินเชิงระบบ ประด้วยด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพลทหารกองประจำการ ที่ศึกษาในหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ ของเหล่าทหารแพทย์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบให้ตอบ และเลือกตอบ เกี่ยวกับอายุ หน่วยต้นสังกัด การได้รับการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการของเหล่าทหารแพทย์ ด้านปัจจัยนำเข้าจำนวน 18 ข้อ ด้านการดำเนินการจัดอบรม (Process)

7 ข้อ และด้านผลผลิตจากการอบรม (Out put) จำนวน 28 ข้อ รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอนี้

2. การหาความเชื่อมั่น โดยนำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับพลทหารกองประจำการภายในหน่วยจำนวน 30 คน และคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach method) มีค่าเท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยได้มีการวางแผน และเตรียมเครื่องมือวิจัย
2. ติดต่อประสานงาน ขี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. ผลการประเมินหลักสูตร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้รับการชี้แจงจากผู้วิจัยเกี่ยวกับรายละเอียด โดยผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย พร้อมทั้งถามความสมัครใจของทุกคนในการเข้าร่วมงานวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้การปฏิเสธ หรือการยุติการเข้าร่วมงานวิจัย จะไม่ส่งผลต่อผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลที่เก็บได้จะเก็บไว้เป็นความลับโดยไม่ส่งผลเสียใดๆ แก่ผู้เข้าร่วมวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาข้อมูล พลทหารกองประจำการที่เข้ารับการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นของเหล่าทหารแพทย์ ณ กองพันเสนารักษ์ที่ 8 จำนวน 42 คน เพื่อประเมินหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้าน

การดำเนินการจัดอบรม (Process) และด้านผลผลิตจากการอบรม (Output) Table 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น พลทหารเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100 อายุระหว่าง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการอบรม สังกัดกองพันเสนารักษ์ที่ 8 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ปฏิบัติการกู้ชีพฉุกเฉินเบื้องต้น จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 100

Table 2 พบว่า ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดี โดยมีการดำเนินการจัดอบรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.28 รองลงมาคือ ผลผลิตจากการอบรม มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.28 สำหรับ ปัจจัยนำเข้า มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 4.18

Table 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	42	100
อายุ		
20 – 25	42	100
หน่วยต้นสังกัด		
กองพันเสนารักษ์ที่ 8	24	57.14
มณฑลทหารบกที่ 36	9	21.42
กรมทหารม้าที่ 3	1	2.38
กรมทหารปืนใหญ่ที่ 21	1	2.38
กองพันทหารม้าที่ 13	1	2.38
กองพันทหารม้าที่ 18	1	2.38
กองพันทหารม้าที่ 26	1	2.38
กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 20	1	2.38
กองพันทหารช่างที่ 8	1	2.38
กองพันทหารสื่อสารที่ 11	1	2.38
กองร้อยกองบัญชาการกองพลทหารม้าที่ 1	1	2.38
การได้รับการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง		
First Responder		
เคย	0	0
ไม่เคย	42	100
BLS		
เคย	5	11.90
ไม่เคย	37	88.09

Table 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และ ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น จำแนกเป็นรายด้าน

ข้อมูลทั่วไป	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1. บัณฑิตเข้า (ผู้เข้ารับการอบรม/วิทยาการ/สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้)	4.18	0.67	ระดับดี
2. การดำเนินการจัดอบรม	4.28	0.65	ระดับดี
3. ผลผลิตจากการอบรม (ความรู้/ความสามารถ)	4.20	0.70	ระดับดี

Table 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และ ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ด้านปัจจัยนำเข้า

ปัจจัยนำเข้า (ผู้เข้ารับการอบรม/วิทยาการ/สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้)	$\bar{x}$	SD
ผู้เข้ารับการอบรม		
1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรก่อนการอบรม	3.65	0.95
2. มีความพร้อมในการอบรมครั้งนี้	3.88	0.62
3. เนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมกับผู้อบรม	4.26	0.62
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.12	0.62
วิทยาการ		
5. มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอน	4.12	0.76
6. บรรยายได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์	4.09	0.68
7. มีเทคนิคการสอนที่ดี น่าสนใจ	4.23	0.61
8. ถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย	4.30	0.55
9. เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย	4.37	0.61
10. ตอบคำถามได้ชัดเจน	4.16	0.68
11. มีบุคลิกภาพที่ดี น่าเชื่อถือ	4.44	0.61
12. การรักษาเวลาของวิทยาการ	4.37	0.61
สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้		
13. ความเหมาะสมของสถานที่ในการเรียนภาคทฤษฎี/ปฏิบัติ	4.23	0.64
14. ความเหมาะสมของเครื่องมือ อุปกรณ์ประกอบการอบรม	4.16	0.81
15. อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกมีเพียงพอ	4.14	0.80
16. คุณภาพของเอกสารประกอบการอบรม	4.23	0.64
17. สื่อ สไลด์ทัศนูปกรณ์ มีความเหมาะสม	4.30	0.67
18. สภาพแวดล้อม แหล่งสืบค้นข้อมูล ส่งเสริมการเรียนรู้	4.23	0.61
19. การประสานงานและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	4.23	0.64

Table 3 พบว่าปัจจัยนำเข้า ด้านผู้เข้ารับการอบรม มีความเห็นว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้อบรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.26$, SD = 0.62) มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรก่อนการอบรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.65$, SD = 0.95) ด้านวิทยาการ มีความเห็นว่า มีบุคลิกภาพที่ดี น่าเชื่อถือ มีค่าคะแนน

สูงสุด ($\bar{x} = 4.44$, SD = 0.61) บรรยายได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ มีค่าคะแนนต่ำสุด ($\bar{x} = 4.09$, SD = 0.68) และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สื่อ สไลด์ทัศนูปกรณ์ มีความเหมาะสม มีค่าคะแนนสูงสุด ($\bar{x} = 4.30$, SD = 0.67) อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกมีเพียงพอ มีค่าคะแนนต่ำสุด มีค่าคะแนน ($\bar{x} = 4.44$, SD = 0.61)

Table 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และ ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ด้านการดำเนินการจัดอบรม

การดำเนินการจัดอบรม	$\bar{x}$	SD
1. รูปแบบการอบรมมีความเหมาะสม	4.33	0.64
2. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม	4.12	0.69
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับปฏิบัติ	4.13	0.66
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ	4.42	0.62
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียน คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.26	0.58
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการทำงานร่วมกัน	4.30	0.63
7. ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ เข้าใจในเนื้อหา	4.30	0.80
8. ส่งเสริมให้ร่วมกิจกรรมหลักสูตรเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม	4.37	0.57
9. มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการเรียนการสอน	4.35	0.68
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.26	0.65

Table 4 พบว่า การดำเนินการจัดอบรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.42$, SD = 0.62) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ร่วมกิจกรรมหลักสูตรเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการเรียนการสอน และรูปแบบการอบรมมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.37$, 4.35, 4.33, SD = 0.57, 0.68, 0.64) ตามลำดับ ส่วนระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.12$, SD = 0.69)

Table 5 พบว่า วิชาหลัก ความรู้ในหัวข้อการพยาบาลทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.35$, SD = 0.65) การส่งเสริมสุขภาพ และเวชกรรมป้องกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.30$, SD=0.67) วิชาการ ความรู้ในหัวข้อ การส่งกำลัง และซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายแพทย์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.09$, SD = 0.68) ทะเบียนการแพทย์ มีค่าคะแนนต่ำสุด ($\bar{x} = 3.98$, SD = 0.80) วิชาประกอบ ความรู้ในหัวข้อ จรรยาบรรณเจ้าหน้าที่พยาบาล และจริยธรรมทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.26$, SD = 0.78) สงคราม เคมี ชีวะ รังสี นิวเคลียร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.95$, SD = 0.68) การฝึกปฏิบัติ ความรู้ในหัวข้อการฝึกแปลและการลำเลียงผู้ป่วย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.49$, SD=0.63) การใช้เต็นท์ มีค่าคะแนนต่ำสุด ($\bar{x} = 4.07$, SD = 0.63) หลักสูตรเพิ่มเติม ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ความรู้ในหัวข้อ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$, SD = 0.65) การใช้วิทยุสื่อสาร มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.86$, SD = 0.91)

นอกจากนี้ผู้เข้ารับการอบรม เห็นควรให้มีการจัดหลักสูตร ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นเพิ่มเติมในหลักสูตรนี้ เนื่องจากมีเหตุผลสำคัญดังนี้ 1) เป็นการสอนให้ช่วยชีวิตคนเป็นสิ่งที่สำคัญ 2) สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ในสถานการณ์ต่างๆ 3) สามารถนำไปช่วยเพื่อนทหาร และประชาชนได้ 4) เพิ่มเติมความรู้ที่มีอยู่ให้มากกว่าเดิม สามารถนำไปใช้ได้จริง 5) เนื้อหาดี และ 6) เป็นประโยชน์มาก

ผู้เข้ารับการอบรมเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร 1) ควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดอบรมให้มากกว่านี้ เพื่อความเข้าใจ ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น 2) ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์นอกสถานที่มากกว่า 6 ชั่วโมง และ 3) อยากให้จัดการอบรมแบบนี้ทุกๆ รุ่น เพราะมีคุณค่า มีองค์ความรู้เป็นอย่างมากสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง

การอภิปรายผล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่การฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และ ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น กองพันเสนารักษ์ที่ 8 โดยใช้ระยะเวลา 314 ชั่วโมง และหน่วยได้มีการเพิ่มเติมหลักสูตร ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น จำนวน 40 ชั่วโมง รวมเป็น 354 ชั่วโมง ระยะเวลา 8 สัปดาห์ เป็นไปตามระเบียบคำสั่งกองทัพบก ขออภิปรายผลตามกระบวนการปัจจัยนำเข้า การดำเนินการจัดอบรม และผลผลิตจากการอบรม ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรม-

Table 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ที่ได้รับจากการอบรมหลักสูตร การฝึกตามหน้าที่การฝึกตามหน้าที่ พลทหารกองประจำการ และ ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น จำแนกเป็นรายหัวข้อ

หัวข้อที่สอน	$\bar{x}$	SD
วิชาหลัก		
1. กายวิภาคและสรีรศาสตร์	4.33	0.71
2. การพยาบาลทั่วไป	4.35	0.65
3. ปัจจุบันพยาบาล	4.33	0.64
4. การส่งเสริมสุขภาพและเวชกรรมป้องกัน	4.30	0.67
วิชาการ		
5. เภสัชวิทยา	4.02	0.70
6. การจัดหน่วยรักษาพยาบาลใน กองทัพบก	4.02	0.73
7. การส่งกำลัง และซ่อมบำรุง สิ่งอุปกรณ์สายแพทย์	4.09	0.68
8. ทะเบียนการแพทย์	3.98	0.80
วิชาประกอบ		
9. อนุสัญญาเจนีวา	4.16	0.81
10. สงคราม เคมี ชีวะ รังสี นิวเคลียร์	3.95	0.68
11. การปฏิบัติการจิตวิทยา	4.19	0.73
12. จรรยาบรรณเจ้าหน้าที่พยาบาลและจริยธรรมทั่วไป	4.26	0.78
การฝึกปฏิบัติ		
13. การฝึกแปล และการลำเลียงผู้ป่วย	4.49	0.63
14. การฝึกปัจจุบันพยาบาล	4.35	0.61
15. การใช้เต็นท์	4.07	0.63
16. การฝึกภาคสนามและการพักแรม	4.09	0.64
17. การทบทวนฝึกเบื้องต้นทั่วไป	4.23	0.61
หลักสูตรเพิ่มเติม ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น		
18. ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน	4.35	0.68
19. ร่างกายมนุษย์	4.33	0.71
20. การประเมินสถานการณ์ และการประเมินสภาพผู้ป่วย	4.23	0.68
21. ภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์	4.26	0.69
22. การเสียเลือดและการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อและกระดูก	4.26	0.69
23. การใช้วิทยุสื่อสาร	3.86	0.91
24. บทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นในสถานการณ์สาธารณภัย	4.26	0.72
25. การยกและเคลื่อนย้าย หลักการลำเลียงทางอากาศยาน	4.14	0.71
26. การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (BLS)	4.40	0.66
27. ปฏิบัติการฉุกเฉินในสถานการณ์จำลอง และการเขียนรายงาน	4.14	0.74
28. การฝึกปฏิบัติงานในห้องฉุกเฉิน (6 ชม.)	4.16	0.84

วิทยาการ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.67$) ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมคิดว่าเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้อบรมในครั้งนี้ ($\bar{x} = 4.26$) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{x} = 4.12$) ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการอบรมยังไม่เคยผ่านการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น คิดเป็นร้อยละ 100 สอดคล้องงานวิจัยของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์³ กล่าวว่าโครงสร้างของหลักสูตรหมายถึงการจัดกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชาการยึดหลักสำคัญคือ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับระดับในการนำไปเป็นแนวทางในการ พัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์สำหรับปัจจัยนำเข้า ด้านวิทยากรนั้น วิทยากรมีบุคลิกภาพที่ดี น่าเชื่อถือ และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ($\bar{x} = 4.44$ และ 3.37 ตามลำดับ) เนื่องจากวิทยากรมีประสบการณ์ในการสอนในการให้ความรู้ จึงส่งผลให้มีความน่าเชื่อถือ และเหมาะสมในการอบรมในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา ชมชื่น⁷ พบว่า ครูผู้สอนมีวุฒิ มีประสบการณ์สอน จึงน่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่ง สำหรับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า สื่อ สื่อดิจิทัลมีคุณภาพดี มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.30$) ซึ่งเป็นผลมาจากความพร้อมของหน่วยในการจัดอบรม สอดคล้องกับ เอ็ดการ์ เดลย์⁸ กล่าวว่า สื่อการสอนช่วยสร้างรากฐานที่เป็นรูปธรรมขึ้นในความคิดของผู้เรียน การฟังเพียงอย่างเดียว นั้น ผู้เรียนจะต้องใช้จินตนาการเข้าช่วยด้วย เพื่อให้สิ่งที่เรียนนามธรรม เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นในความคิด แต่สำหรับสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อน ผู้เรียนย่อมไม่มีความสามารถทำได้ การใช้อุปกรณ์เข้าช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสร้างรูปธรรมขึ้นในใจได้ ช่วยเพิ่มทักษะในการอ่านและเสริมสร้างความเข้าใจในความหมายของคำใหม่ๆ ให้มากขึ้น ผู้เรียนที่อ่านหนังสือช้าก็สามารถอ่านได้ทันพวกที่อ่านเร็วได้ เพราะได้ยินเสียงและได้เห็นภาพประกอบกัน

การดำเนินการจัดอบรม

จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการจัดอบรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.42$) เนื่องจากในหลักสูตรส่วนใหญ่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์⁴ กล่าวว่า ทักษะการคิดต่างๆ ที่อาจใช้ในแต่ละขั้นตอนนั้นคือ ทักษะย่อยๆ ที่ต้องใช้เพื่อทำให้ผู้เรียนระบุปัญหาได้ สามารถออกแบบการรวบรวมข้อมูลได้ สามารถปฏิบัติการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ สื่อความหมายข้อมูล ตลอดจนรวบรวมสรุปผล แต่พบว่า ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม มีค่าคะแนนต่ำสุด ($\bar{x} =$

4.12) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ข้อ 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น⁵ จากข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการอบรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คือ การฝึกปฏิบัติงานในหลักสูตร ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นน้อยเกินไป จำนวน 6 ชั่วโมง ทำให้ได้ฝึกประสบการณ์ค่อนข้างน้อย ซึ่งหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ระยะเวลา 40 ชั่วโมง ได้รับการรับรองจาก สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาตินั้น ในการจัดการจัดอบรมครั้งต่อไปอาจต้องมีการพิจารณาอีกครั้ง

ผลผลิตจากการอบรม

ผลผลิตจากการอบรม ได้แก่ ความรู้ความสามารถที่ได้รับ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.20$, $SD = 0.70$) ซึ่งแบ่งเป็นรายวิชา ดังนี้ วิชาหลัก วิชาการรอบ การฝึกปฏิบัติ และหลักสูตรเพิ่มเติมผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ตามลำดับ ในภาพรวม ความรู้ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การฝึกแปล และการลำเลียงผู้ป่วย ($\bar{x} = 4.49$) การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.40$) การพยาบาลทั่วไป การฝึกปัจจุบันพยาบาล และระบบการแพทย์ฉุกเฉิน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.35$) สำหรับการอบรมในครั้งนี้ การดำเนินการด้านการฝึก ได้เน้นให้ทหารได้ปฏิบัติจริงมากกว่าการสอนด้วยปากเปล่า และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการฝึกอบรมในครั้งนี้ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า การฝึกแปล และการลำเลียงผู้ป่วยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากจากผู้เข้ารับการอบรมได้ให้ความใส่ใจในการปฏิบัติมากกว่าการเรียนในห้องเรียนอย่างเดียว รองลงมาคือ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (BLS) ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนน้อยที่ผ่านการอบรม คิดเป็นร้อยละ 11.90 ซึ่งการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานผู้เข้ารับการอบรมให้ความสนใจเนื่องจากการเป็นการช่วยชีวิตผู้ป่วยจากภาวะหัวใจหยุดเต้น ให้กลับมาทำงานได้ปกติอีกครั้ง รวมทั้งมีอุปกรณ์การช่วยฝึกที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gentil และคณะ⁹ กล่าวว่า ทักษะการพยาบาลส่วนใหญ่เกี่ยวกับการช่วยฟื้นคืนชีพเป็นความรู้พื้นฐาน ส่วนการพยาบาลทั่วไป การฝึกปัจจุบันพยาบาล และระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ซึ่งเป็นวิชาที่เชื่อมโยงกันเป็นวิชาที่ผู้เข้ารับการอบรมเมื่อผ่านหลักสูตรนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ สามารถที่จะทราบบทไกการบาดเจ็บ และให้การดูแลรักษาเบื้องต้นได้ ไม่ทำให้ผู้ป่วยบาดเจ็บเพิ่มเติม รวมถึงความปลอดภัยของตนเองอีกด้วย ส่วนระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจในการเป็นผู้

ปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์ เนื่องจาก ในปัจจุบัน เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น หน่วยแรกที่เข้าถึงผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว ทำการประเมินเบื้องต้น จึงจำเป็นที่จะมีความเข้าใจในบทบาทของตนเอง อย่างไรก็ตาม ในการอบรมหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ผู้เข้ารับการอบรมให้ความคิดเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากความรู้และการปฏิบัติที่ได้ให้การดูแลผู้ป่วยในสนามแล้ว ยังมีความรู้ความสามารถที่จะให้การดูแลผู้ป่วยทั่วไปเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินได้อีก เพราะเมื่อผ่านหลักสูตรนี้พลทหารจะมีความสามารถในการเข้าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บอย่างมั่นใจ และมีประสิทธิภาพปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ และเห็นควรให้มีการจัดหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นในรุ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการประเมินหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่พลทหารกองประจำการ และผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการดำเนินการจัดอบรม และด้านผลผลิตจากการอบรม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากผลการวิจัยได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรรุ่นต่อไปเรื่องระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ให้มีจำนวนชั่วโมงเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การฝึกประสบการณ์ได้อย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการติดตาม และประเมินสมรรถนะของทหารกองประจำการที่ผ่านการอบรม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ปีติรัตน์ ธีรวัชรศิริ. (อินเทอร์เน็ต) คู่มือการช่วยชีวิตของนายสิบพยาบาล 2559 (อ้างถึง 12 ตุลาคม 2559) ที่มา <http://amedkm.cloud.rta.mi.th/amedkm/images/stories/TCCC.pdf>.
2. คู่มือคำแนะนำการฝึกทหารใหม่ ยศ.ทบ. ระเบียบคำสั่งและหลักสูตรการฝึกตามหน้าที่สำหรับฝึกอบรมพลทหารกองประจำการ ของเหล่าทหารแพทย์ (8 สัปดาห์). 2550.
3. ใจทิพย์ เขื่อนตงพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ. 2539.
4. พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. การสอนคิดด้วยโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎีกา. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการ ประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการ ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543.
6. สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน. คู่มือวิทยากรหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น. ม.ป.ท.: ม.ป.พ. 2555.
7. โสภก ชมชื่น. การใช้หลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3. โรงเรียนชุมชนบ้านท่าข้าม อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์. 2548.
8. Dale, Edgar. Audio - Visual Methods Teaching. 2nd ed. New York: Hot, Rinchart and Winston. 1969.
9. Gentil RC, Ramos LH, Whitaker LY. Nurses' training in pre-hospital care. Rev Latino-am Enfermagem 2008;16:192-7.